

Møte mandag den 13. januar 2003 kl. 15.35

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 13):

1. Innstilling fra kommunalkomiteen om lov om endringer i plan- og bygningsloven (tidsfrister i byggesaker, forenklinger m.m.) (Innst. O. nr. 38 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 112 (2001-2002))
2. Referat

Presidenten: Presidenten foreslår at dagens møte fortsetter inntil dagens kart er ferdigbehandlet.

– Det anses vedtatt.

Statsråd Erna Solberg overbrakte 6 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra kommunalkomiteen om lov om endringer i plan- og bygningsloven (tidsfrister i byggesaker, forenklinger m.m.) (Innst. O. nr. 38 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 112 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 55 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 10 minutter, Høyre 10 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at blir gitt anledning til replikkordskifte med inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torbjørn Andersen (FrP) (ordfører for saken): I Ot. prp. nr. 112 for 2001-2002 fremmer Regjeringen forslag til endringer i plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77. Blant de viktigste forslagene som fremmes i denne proposisjonen, er forslagene som går ut på å innføre maksimale tidsfrister for byggesaksbehandlingen i kommunene. Ved at det nå skal innføres klare tidsfrister for byggesaksbehandlingen i kommunene, forventer man å oppnå økt tempo og raskere behandling av byggesøknader.

Bakgrunnen for å innføre maksimalfrister for tidsforbruket i byggesaksbehandlingen er at det i flere kommuner har tatt svært lang tid å behandle byggesøknader. I en del tilfeller har saksbehandlingstiden vært over et halvt år, og enkelte steder også enda lengre. En såpass lang behandlingstid har skapt betydelige problemer både for husbygger og for de foretak som skal utføre byggearbeidene. Formålet med disse endringene er derfor å få til en

raskere, enklere og mer forutsigbar byggesaksbehandling, noe som vil være til fordel for både huseiere, tiltakshavere og de ansvarlige foretakene som utfører byggearbeidene.

La meg ikke unnlate å legge til at mange kommuner i dag allerede ligger innenfor de tidsfrister som foreslås, mens andre kommuner, som bruker lengre tid på byggesaksbehandlingen, vil måtte skjerpe seg når tidsfristene nå innføres.

Tidligere har det ikke vært tidsfrister på behandling av byggesaker, med unntak for enkle tiltak og meldinger.

Komiteen har sett det som positivt at Regjeringen fremmer forslag om å innføre tidsfrister i byggesaksbehandlingen, og forslagene får da også i all hovedsak komiteens tilslutning, dog med visse endringer og skjerpelse fra komiteens side.

Saksordfører vil bare kort få referere noen av de viktigste forslagene og samtidig få nevne komiteens syn og hva Fremskrittspartiet alternativt foreslår i forhold til forslagene.

Departementet foreslår i proposisjonen å innføre en tolv ukers maksimalfrist for kommunal behandling av byggesøknader. Flertallet støtter dette forslaget. Fremskrittspartiet foreslår imidlertid seks ukers maksimalfrist, men blir stående alene om dette.

Departementet foreslår så en to ukers tidsfrist for utstedelse av ferdigattest for bygg. En enstemmig komite støtter forslaget.

Departementet foreslår en tre ukers frist for å utstede midlertidig brukstillatelse på bygg. Flertallet i komiteen ber imidlertid Regjeringen om å innføre en én ukes tidsfrist på midlertidig brukstillatelse.

Videre foreslås det en åtte ukers tidsfrist for kommunene til å oversende klagesaker til fylkesmannen vedrørende avslag på byggesøknader. Flertallet i komiteen har kuttet to uker i departementets forslag og fastsetter en seks ukers frist, mens Fremskrittspartiet mener at to uker bør være tilstrekkelig. Det foreslås også en seks ukers tidsfrist for fylkesmannen til å behandle saker der en klage har gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42. Flertallet støtter forslaget, men Fremskrittspartiet mener fristen bør være to uker. Departementet foreslår at forhåndskonferanse skal avholdes innen tre uker, mens Fremskrittspartiet foreslår to uker. Fremskrittspartiet får her flertall for sitt forslag om en to ukers frist, og at denne tidsfristen skal nedfelles direkte i loven. Det foreslås videre en fire ukers tidsfrist for annen sektormyndighet til å uttale seg. Komiteens flertall støtter dette, mens Fremskrittspartiet foreslår en tre ukers frist, uten å få flertall for dette. Og til sist: Regjeringen foreslår å redusere fristen fra fire til tre uker for behandling av enkle tiltak og får her tilslutning fra en enstemmig komite.

Komiteen har i sin behandling også ønsket en mer klargjørende presisering av hva som kan regnes som enkle tiltak etter § 95 b i loven, da dette kan synes uklart. Det har derfor medført en noe begrenset anvendelse av byggesaksbehandling etter reglene om enkle tiltak.

Når det gjelder ordningen med meldinger, støtter komiteen i all hovedsak Regjeringens forslag om å utvide

ordningen med meldinger. Fremskrittspartiet foreslår, i tråd med Dokument nr. 8:59 for 2000-2001, å utvide meldingsordningen til å omfatte tiltak inntil 300 m², men får ikke flertall for dette.

Videre foreslås det at ansvarlig søker skal være mot-taker av naboprotester, noe både Fremskrittspartiet, Arbeiderpartiet og Senterpartiet går imot, fordi dette kan påvirke rettssikkerheten i naboprotestsaker samt påføre mindre byggeforetak et betydelig ekstraarbeid i enkelte tilfeller der det framkommer naboprotester.

Når det gjelder ansvars- og kontrolloppgaver, foreslår Regjeringen at kontrollplaner bare skal vedlegges søknaden, og at de ikke lenger trenger å bli godkjent av kommunen. Komiteen gir sin tilslutning til dette.

Så vil jeg tillate meg å komme med en kommentar av en mer generell karakter om den gjeldende plan- og bygningslovgivningen.

Et hovedanliggende mot lovreformen som ble vedtatt i 1995, er at systemet med skjemadokumentasjon ikke fungerer etter hensikten og skaper et unødvendig byråkrati og et skjemavelde som virker både kompliserende, fordyrende og forsinkende på byggeprosessen. Det er derfor gledelig at komiteen langt på vei er enig med Fremskrittspartiet i dette syn, og at alle partier gir uttrykk for at systemet basert på omfattende dokumentasjon kan ha visse svakheter og derfor ber det nedsatte bygningslovutvalget foreta en grundig gjennomgang med sikte på forbedringer.

Jeg synes det lover bra at en enstemmig komitee er enig i at plan- og bygningsloven virker for kompliserende, og at forenkling hovedsakelig skal være i fokus når det gjelder framtidige endringer i bygge-lovgivningen, og at det utvalget som er nedsatt for å gjennomgå loven, har som mandat å vurdere ytterligere forenklinger i denne loven. Dette velger jeg som saksordfører å tolke som et positivt tegn på at det er bred tverrpolitisk enighet på Stortinget om at den gjeldende bygningslovgivningen kan og skal forenkles og forbedres. Enkelte vil si at hele reformen, pbl-97, er henimot bortkastet, og at vi heller bør gjeninnføre loven slik den var tidligere, i hensiktsmessig grad. Hvorvidt reformens intensjoner i så måte er oppnådd, er fortsatt meg bekjent overhodet ikke dokumenterbart. Ingen erfaringer som jeg så langt kjenner til, tyder på at reformen har vært vellykket i forhold til hensikten. De erfaringer jeg selv har brakt for dagen, tyder faktisk heller på det motsatte. Dersom det viser seg at kritikerne har rett, at loven ikke har medført noe vesentlig forbedret kvalitet på nye bygg, er hele loven slik den er innrettet i dag, å betegne som en ren fiasko. De 2–3 milliarder kr i ekstra byggekostnader som reformen anslagsvis har påført huseierne, er bortkastede penger for samfunnet og for husbyggerne. Det er derfor tungtveiende grunner for å hevde at lovreformen er til skade og bør reverseres. Lovreformen, pbl-97, bygger mer på håp og tro enn på reelle fakta.

Tiltakshaver, altså det vi kalte byggherre tidligere, må betale for et byråkrati og et omfattende papirarbeid som vi i liten grad kan feste tillit til har medført økt kvalitet og bedre bygg. Systemet med egenkontroll, der den ut-

førende skal kontrollere sitt eget arbeid opp mot utfylte skjemaer, blir i liten grad fulgt opp på byggeplassene landet rundt. Dermed er et av de mest sentrale elementer i lovreformen i ferd med å bli undergravd. Systemet fungerer rett og slett ikke slik det var tenkt. Hva bør vi gjøre? Kommunenes og tiltakshavers ansvar for kontroll og tilsyn må styrkes på bekostning av byggaktørenes egenkontroll, slik utviklingen har vært i en del andre europeiske land. Egenkontrollens formaliserte rolle må reduseres, og det må gjeninnføres et direkte stedlig tilsyn ute på byggeplassene, slik Fremskrittspartiet foreslår. Papirmølle og skjemavelde må reduseres. Lovens krav må forenkles, og byråkratiet må bli vesentlig mindre i byggesaksbehandlingen. Man bør i alt videre arbeid med endringer i plan- og bygningsloven ha forenkling som utgangspunkt og strategi.

Fremskrittspartiet har foreslått en rekke endringer i tråd med det jeg har sagt her i mitt innlegg, og Fremskrittspartiet har i innstillingen også formulert en rekke kritiske merknader til den eksisterende bygningslovgivningen. De andre partiene slutter seg til de aller fleste merknadene som Fremskrittspartiet har, men denne støtten faller dessverre bort når det gjelder å støtte våre konkrete forslag til endringer.

Jeg vil så avslutningsvis i mitt innlegg og som saksordfører i denne sak få rette en aldri så liten henvendelse til det utvalget som nå er nedsatt for en treårsperiode for å foreslå ytterligere forenklinger i byggesakslovgivningen: Måtte utvalget evne å innse denne lovens galskap, og måtte utvalgets arbeid gi resultater som fører til endringer som virkelig hjelper, for her trengs det virkelig en real opprydding!

Presidenten: Presidenten fikk ikke helt med seg om representanten fremmet de forslagene han refererte til.

Torbjørn Andersen (FrP): Det gjorde jeg.

Presidenten: Da har representanten Torbjørn Andersen fremmet de forslagene han refererte til.

Signe Øye (A): Det er et helt klart behov for en opprydding i og forenkling av bestemmelsene om byggesaker i plan- og bygningsloven. Derfor er Arbeiderpartiet positiv til at Regjeringen har fulgt opp mye av det arbeidet som tidligere kommunalminister Brustad og Stoltenberg-regjeringen satte i gang med dokumentet «En bygningspolitikk i framtida» for å få enklere og raskere byggesaksbehandling.

Men Arbeiderpartiet synes ikke Regjeringens forslag i Ot.prp. nr. 112 går langt nok for å få til en vesentlig forenkling og effektivisering av behandlingen av byggesaker. Det viser også innstillingen der kommunalkomiteens flertall på veldig mange områder går lenger enn Regjeringens forslag, med kortere tidsfrister og sanksjoner.

For Arbeiderpartiet er det et overordnet mål å få fart på boligbyggingen her i landet. Plan- og bygningsloven er et viktig grep for å få dette til, og det er behov for endringer slik at en ikke forsinkes boligbyggingen mer enn

absolutt nødvendig. Derfor går Arbeiderpartiet også lenger enn Regjeringen på en god del punkter i innstillingen. Mange forteller nemlig om lange, fordyrende saksbehandlingsprosedyrer som går over måneder og år før byggetillatelse blir gitt. Slik kan vi ikke ha det.

Proposisjonen bygger også på Dokument nr. 8:59 for 2000-2001, som ble framsatt av bl.a. nåværende statsråd Solberg, og innstilling S. nr. 199 for 2000-2001. Jeg har merket meg at flere av de forslagene som ble fremmet den gang, nå er glemte. Bare Fremskrittspartiet tar opp igjen alle forslagene fra den gang, så tidene forandrer seg.

Byggesaksbehandlingen tar mange steder for lang tid og er for lite forutsigbar. Det må vi gjøre noe med. Tid er som oftest penger. Lang saksbehandlingstid fordyrer byggeprosjektene og går som oftest ut over byggherren. Det er byggherren som må betale. Det er lenge siden lønnen til byggesaksbehandlerne i kommunene ble betalt med innkomne skattepenger. I dag er dette, som på mange andre områder i kommunen, drevet etter selvkostprinsippet. Enklere regler og kortere saksbehandlingstid kan være med på å forhindre at gebyrene øker vesentlig i den nærmeste framtid.

Derfor mener Arbeiderpartiet at det er helt nødvendig å gjøre grep på mange områder. Ett vesentlig grep er å innføre tidsfrister. Det vil Stortinget også gjøre i dag. Men Arbeiderpartiet mener at tidsfrister får liten effekt dersom det ikke følges opp av sanksjoner som motiverer kommunene til å holde fristene. Derfor vil Arbeiderpartiet gå inn for at sanksjoner innføres på samme tid som tidsfristene settes. Det vil være ryddig overfor kommunene. Vi går inn for at ved overskridelser av de tidsfrister for saksbehandlingen som er fastsatt, skal byggesaksgebyret reduseres med 5 pst. for hver uke fristen oversittes. Det vil gi kommunene et større press for å behandle ferdig søknaden innen fristen, men samtidig er ikke kuttet større enn at kommunene skal kunne håndtere dette.

Det var meget overraskende at Regjeringen kun gikk inn for å skaffe seg en hjemmel for å kunne gi forskrifter om sanksjoner på et senere tidspunkt, og så vil vente og se på utviklingen. Erfaringsmessig ville det da gå flere år før dette ble vurdert og iverksatt. Derfor er det dog bra at et flertall i komiteen bestående av Høyre, Kristelig Folkeparti, SV og Senterpartiet ønsker å innføre sanksjoner fra 1. juli 2004. Men Arbeiderpartiet forstår ikke begrunnelsen for at man ikke innfører sanksjonene fra samme dag som tidsfristene innføres.

Regjeringen mener at to ukers frist for midlertidig brukstillatelse er rimelig, og at dette bør ha samme frist som ferdigattest. Arbeiderpartiet er uenig i begge deler. Midlertidig brukstillatelse går ut på å ta bygget i bruk. Det haster alltid. Det koster å la et ferdig bygg stå ubrukt. Det haster fordi man dermed kan få konvertert byggelånet, som er et dyrt lån, til det permanente lånet som har lavere rente. Renteberegninger bransjen har foretatt, kan dokumentere at redusert tid i forhold til å få utstedt brukstillatelse vil kunne føre til betydelige samfunnsøkonomiske besparelser. Det gir billigere byggekostnader. Derfor er det meget bra at alle med unntak av SV i Stor-

tinget nå går inn for en frist på kun én uke. Dersom fristen ikke overholdes fra kommunen, kan bygget likevel tas i bruk og konvertering av byggelånet skal kunne skje.

Klagesaker tar ofte lang tid, og det *kan* være akseptabelt. Men at kommunen skal ha åtte uker for å oversende en klagesak til fylkeskommunen, slik Regjeringen foreslår, kan ikke forsvares dersom vi ønsker å effektivisere og få en raskere saksbehandlingstid. Der hadde jeg trodd statsråden hadde hatt større ambisjoner. Men igjen: Stortinget kutter i den tiden kommunen skal ha til rådighet, fra åtte til seks uker. Det bør være mer enn nok. At Fremskrittspartiet ikke vil ha mer enn to uker, mener Arbeiderpartiet er å gå for langt, og at det ikke vil være gjennomførbart.

Arbeiderpartiet er enig i at forhåndskonferansen fortsatt skal være frivillig for den private part, men at det skal gjøres mer avklarende og forpliktende for kommunen, og at det settes en maksimalfrist på to uker for å avholde konferansen. Vi tror forberedte forhåndskonferanser kan spare mye tid og penger i ettertid. Det spennende er jo at dersom det legges fram en fullstendig søknad til forhåndskonferansen, skal det kunne gis byggetillatelse i møtet. Det skjerper jo forberedelsene for tiltakshaver og/eller ansvarlig søker også.

Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vil at enkle tiltak etter § 95 b skal fremgå direkte av loven og ikke fastsettes i forskrift, slik de øvrige partiene går inn for. Vår begrunnelse for det er at det tidligere har vært uklart hva som defineres som enkle tiltak. Ved at det fremgår direkte av loven, vil det være helt klart hva som skal defineres som dette, og Arbeiderpartiet vil støtte forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet.

Ordningen med enkle tiltak har tre kriterier, nemlig

- at reguleringsplanen følges
- at arbeidet utføres av ansvarlig selskap
- at naboer ikke klager

Eksempler på enkle tiltak er eneboliger, rekkehus og småblokker. Dermed skulle det være mange byggesaker i landet som faller inn under ordningen med enkle tiltak.

På ett område er Arbeiderpartiet uenig med regjeringspartiene. Det gjelder forslaget om at ansvarlig søker skal være mottaker av naboprotester. Arbeiderpartiet mener det vil bli forvirrende å ha to systemer med nabovarsler, ett for meldingssaker og ett for søknadspliktige tiltak, slik Regjeringen foreslår. Vi mener det er viktig at kommunen, som nøytral part i klagesaker, er mottaker. Vi mener også at dagens ordning fungerer godt med hensyn til rettssikkerhet og partenes interesser. Interessen for den profesjonelle medhjelperen for å fremme tiltakshavers sak er større enn for kommunens mann. Det kan føre til at naboen får mindre korrekte opplysninger om rettigheter mv. enn hva kommunen ville ha gjort. Naboen kan også føle seg mer presset til ikke å klage.

Hvorfor endre en ordning som virker tilfredsstillende i dag? I tillegg vil den nye ordningen ikke være mindre byråkratisk og dermed heller ikke tidsbesparende. Arbeiderpartiet mener at kommunen er en god garantist for åpenhet og ryddighet og vil holde fast ved dagens ordning.

Til slutt: Målet med endringene i plan- og bygningsloven må være at brukerne skal få det enklere og billigere når de kommer i kontakt med plan- og bygningsloven. Samtidig skal det ikke gå ut over behovet for økt boligbygging, høy standard på bygningsmassen og trygghet for den enkelte boligbygger eller boligkjøper.

Med de vedtakene som blir fattet her i salen i dag, er vi et godt stykke på vei til å få til en enklere og mer effektiv byggesaksbehandling.

Jeg tar opp forslaget fra Arbeiderpartiet.

Presidenten: Signe Øye har fremmet det forslaget hun refererte til.

Hans Kristian Hogsnes (H): Dette er en god dag for alle oss som er opptatt av et enklere Norge. De forslagene som ligger til behandling i Ot.prp. nr. 112 om plan- og bygningsloven, vil innebære raskere saksbehandling, større forutsigbarhet, mer hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom kommunen og aktørene i byggebransjen og ikke minst et enklere og klarere lovverk.

Denne saken har, som det fremgår av innstillingen, sitt opphav i et privat lovforslag, Dokument nr. 8:59 for 2000-2001, fremmet av Høyre i 2001, og Stortinget gav intensjonene i forslaget bred tilslutning. Denne brede tilslutningen finner vi også i denne innstillingen.

En del av forslagene må ses på bakgrunn av at saksbehandlingstiden mange steder fremdeles er for lang, og at kommunene også praktiserer reglene i loven ulikt. Forslagene i denne proposisjonen har derfor til hensikt først og fremst å redusere saksbehandlingstiden i byggesaker, samtidig som det legges opp til at selve saksbehandlingen skal bli enklere og mindre omfangsrik. Det er behov for en mer effektiv og ikke minst mer forutsigbar byggesaksprosess.

Det er grunn til å nevne at mange norske kommuner allerede i dag behandler byggesøknader innenfor de tidsfrister som foreslås i denne odelstingsproposisjonen. Men det skal ikke legges skjul på at vi i noen kommuner, kanskje spesielt i pressområdene, ser at byggesaksbehandlingen kan ta svært lang tid. Ikke bare er dette fordyrende for utbygger og kjøper, men det fører også til at det blir dårlig samsvar mellom tilbud og etterspørsel av nye boliger.

De foreslåtte endringene i tidsfristene vil medføre at kommuner og andre instanser som i dag ikke klarer å behandle byggesøknader innenfor de foreslåtte tidsrammer, må etablere en mer effektiv byggesaksprosess. Erfaringene fra kommuner som med suksess allerede har iverksatt slike tiltak, viser at dette kan skje uten at man behøver å tilføre større personalressurser og mer økonomi, snarere tvert imot. Samtidig vil de foreslåtte forenklinger bidra til å lette kommunenes og tiltakshavernes arbeid med en byggesøknad.

Jeg har, som mange vet, en bakgrunn som ordfører i Tønsberg, en kommune som gjennom flere år systematisk har arbeidet med å gjøre byggesaksbehandlingen enklere for kommunens innbyggere. Enkel og regelstyrt byggesaksbehandling over disk i servicesentre og mer

faglig fokus på de kompliserte sakene har gjort byggesaksbehandlingen enklere og ikke minst mer forutsigbar. Det stiller store krav til byråkratiet, men muliggjør også større fokus på en mer brukerorientert byggesaksbehandling.

I mange kommuner vil innføring av tidsfrister, bl.a. på byggesaksbehandling, klagebehandling, midlertidig brukstillatelse og ferdigattest, medføre at de som i dag overskrider de foreslåtte frister, må sette inn ekstra personalressurser for å bli å jour. Etter hvert vil vi se at kommunene bruker mindre tid på purringene, på all «brannslukkingen» og på hele tiden å måtte forklare at ting tar tid. Dermed får de muligheten til å redusere denne ressursinnsatsen og i stedet bruke større ressurser på å løse sakene.

Det er også bred enighet i kommunalkomiteen om at det er et klart behov for flere forenklinger i lovgivningen. Fokus i det lovarbeidet som Regjeringen allerede har igangsatt, må derfor være å oppnå ytterligere forbedringer og forenklinger for å skape en enda mer brukervennlig lovgivning på dette feltet. Kommunene ber jo om enklere lovverk, og så får SV, som de gjorde i foregående debatt, heller kalle det en detaljstyring at vi leverer det kommunene her ber oss om. Jeg vil heller peke på viljen vi har til å øke kravene til og brukermakten over byråkratiet ytterligere, gjennom at en samlet komite går inn for at kommunens byggegebyrer skal reduseres, eller bortfalle helt, når fastsatte frister ikke holdes.

Videre er det et sentralt poeng at byggegebyrene skal beregnes etter selvkost. Det skal rett og slett lønne seg også for kommunen å gi god og rask service til sine innbyggere. Da gjør vi virkelig også Norge litt enklere. Fra Høyres side støtter vi forslaget til vedtak i saken.

Heikki Holmås (SV): Dette er en grei sak å behandle her i salen, for vi er enige om hovedprinsippet. Og hovedprinsippet er at her skal vi innføre tidsfrister, fordi vi tror det blir bra for folk, og fordi vi tror det vil bli lett å få fart på boligbyggingen. I forbindelse med den saken vi behandlet i sted, mente sågar regjeringspartiene at dette kanskje var et av de aller viktigste tiltakene vi kunne sette i verk for å få fart på boligbyggingen. Men sånn er det vel ikke.

Dette er en sak som preges av at vi håper og tror at tidsfrister vil bidra til både kjappere og bedre saksbehandling, et enklere Norge og litt av hvert. Men vi kan ikke være helt sikre, og det er jo selvfølgelig et par færer. Den ene færen er at en risikerer at byggesaksgebyrene kan bli høyere, fordi en del kommuner har for dårlig økonomi til å være med på å sponse dette av sin egen kasse, og dermed kan en risikere at de, hvis en skal få en kjappere behandling, kan være nødt til å ta høyere gebyrer. Den andre færen er selvfølgelig at i store, kompliserte byer – de har vi ikke så mange av, men vi har Oslo – kan en risikere at en faktisk ikke bidrar til at en får flere positive tilbakemeldinger, men en kan risikere at en kommune kan gi avslag fordi dette blir for komplisert å ta fatt i. Men det til side – vi håper og tror at dette blir bra.

Så er dette en detaljregulering, og jeg har ikke noe behov for å si at det er veldig dumt. For noen ganger er det riktig og bra med detaljregulering, slik som i dette tilfellet der en innfører tidsfrister. Det er mer Høyre som har et behov for å gjennomføre disse besvergelserne mot detaljregulering, mens hver gang de selv kommer med en detaljregulering, er det veldig godt fundert og kjempe-lurt. Men vi er nå med på at enkelte ganger kan dette være lurt – slik er det.

Jeg tenkte jeg skulle ta opp et par punkter der de viktigste uenighetene er. Det ene er at det er uenighet om tidspunktet for innføringen av dette. Der er Arbeiderpartiet knallharde og sier at dette må vi innføre fra dag 1. Det vil altså ikke kommunene. Kommunene sier klart i høringsuttalelsene at det er OK med tidsfrister, men vi kan ikke innføre det fra dag 1, for det blir for «heavy» – de må få litt tid på seg til å omstille seg til en slik innføring. Det er vi med på å sikre flertall for sammen med Regjeringen, men til gjengjeld har vi sagt at det skal være en «end date» for dette – det skal altså være en sluttdato, slik at dette skal være innført innen da og da. Det tror jeg blir bra.

I tillegg vil innføring av tidsfrister være en utfordring for en del kommuner som har dårlig økonomi. Det er ingen tvil om at kommuner som sliter med å få ting sammen, og som trenger å ta et løft i forhold til saksbehandling i byggesaker, sliter spesielt hvis de har en veldig dårlig kommuneøkonomi. Dette nekter Regjeringen å se. Den om det. Vi får håpe det går bra, og så får vi heller høre etter hvert om vi har rett i at de kommunene som har dårligst økonomi, vil være de som sliter mest med å få gjennomført dette – alternativt, slik jeg sa, at gebyret kommer til å øke.

Det er en uenighet i forhold til det som går på ansvarlig søker, der vi og Regjeringen er enige om at ansvarlig søker skal være den som skal være «postkasse» for klager. Noen mener det er en dum ting å innføre. Jeg tror det er bra. Jeg synes argumentene for å innføre dette er gode. Det fører til at det blir lurt av ansvarlig søker å komme i dialog med naboer som er interessert i å klage. I tillegg står det klart i forarbeidene her at ansvarlig søker blir nødt til å skrive ned og gi en respons på hva en har gjort i forhold til det som det er blitt klagt på. Det betyr klarhet for de folkene som skal være med på å beslutte dette politisk, og gir også en mulighet for kommunen til å gå inn og si: Har nå ansvarlig søker gjort det han eller hun kunne for å sørge for at dette kommer på plass? Jeg var litt skeptisk i forhold til rettssikkerhetsprinsippet når det gjaldt dette. Jeg var skeptisk i forhold til om dette vil svekke muligheten for folk til å klage. Jeg tror ikke det, rett og slett fordi det får konsekvenser for ansvarlig søker å unnlate å rapportere inn eventuelle klager de har fått. Nå endrer vi loven og sørger for å straffe de ansvarlige søkere som underslår informasjon. Derfor tror jeg at dette skal bli bra. Og alt i alt tror jeg dette kommer til å bli bra.

Anita Apelthun Sæle (KrF): Denne endringa trur eg alle som har byggeplanar, gleder seg over. Fyrste fase i

forenklinga av plan- og bygningsloven er no gjennomført. «Dette har vi venta på så lenge» – og Regjeringa er i farten. Og når representanten frå SV seier at dette er ei «detaljregulering», er min respons: neppe så, broder! Sanninga er vel at kommunane i mindre grad skal leggja seg bort i detaljar – det skal verta færre detaljar, og så skal dei auka tempoet.

For regjeringspartia har det vore viktig å redusera saksbehandlingstida og forenkla sjølve saksbehandlinga. Dette er gode nyheiter for alle som har byggeplanar, som eg har sagt, og for heile byggebransjen. Brukarane skal kunna stilla krav til offentlege tenester. Kristeleg Folkeparti står på brukarane si side og ynskjer derfor å gjera Noreg enklare gjennom å fjerna unødvendige lovar, reglar og forskrifter.

Eg skal ikkje gjenta alt som er sagt av så mange her, men det er sett fristar for å korta ned tida til å behandla saker, og eg vil nemna nokre fristar som iallfall har gleda meg og Kristeleg Folkeparti. Det er at det er tolv veker generell tidsfrist for å behandla byggjesaker, og det er for mange kommunar nesten ein revolusjon. Så er det ei veker frist for kommunane til å avgjera søknader om mellombels brukstillating og to veker frist for kommunane til å avgjera søknader om ferdigattestar – det er vårt forslag. Ein føreslår også å redusera behandlingstida for enkle tiltak til tre veker, og dette betyr store endringar for dei som er i denne marknaden. Endringane legg til rette for auka tempo, større føreseielegheit og meir føremålstenleg arbeidsfordeling mellom kommunane og aktørane, og ikkje minst skapar det eit enklare og klarare lovverk til glede for enkeltmennesket og byggebransjen.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) (leiar for komiteen): Eg vil i denne saka gi ros til statsråden som har sytt for å få fram ei sak til Stortinget om heilt nødvendige forslag til forenklingar. Eg vil òg gi ros til saksordføraren, Torbjørn Andersen, som i komiteen har sytt for ein omfattande og samtidig ryddig gjennomgang på eit komplisert område.

Senterpartiet sitt syn framgår av innstillinga, og eg viser til henne når det gjeld dei ulike lovendringane, både det som gjeld tidsfristar, og andre forenklingar. Det framgår der at Senterpartiet dels er med i fleirtalet som støttar Regjeringa sine forslag, og dels er med på forslag som går lenger, både kortare tidsfristar og ytterlegare forenklingar.

Lat meg berre understreka at når Odelstinget no går til det skrittet å vedta å innføre tidsfristar, kan det innebera auka kostnader for nokre kommunar. Det er kommunar i dag som har kortare fristar for byggjesaksbehandling enn det vi føreslår, og andre kommunar vil sjøvsagt ha moglegheit til å slutta seg til ein slik praksis. Men det vil òg vera nokre kommunar som no blir nøydde til å setja inn auka ressursar på denne typen saker.

Vi føreset at statsråden i kommuneproposisjonen for 2003 drøftar dette nærmare, slik at dei vedtaka vi gjer i dag, ikkje inneber at det er skule, omsorg eller andre lovplagde oppgåver som må betalast dette.

Vi støtter forslag om eit regelverk som òg varetek det som skjer dersom kommunane ikkje overheld dei tidsfristane som no er sette. Vi meiner at dei må få tid til nødvending omstilling, difor vert bortfall eller reduksjon av byggjesaksgebyr fyrst innført frå 1. juli 2004.

Statsråd Erna Solberg: Jeg skal ikke bruke tid på å gå gjennom hele lovforslaget og komiteinnstillingen. Det er jo slik at i det store og hele har komiteen sluttet seg til Regjeringens forslag, med litt andre tidsfrister på noen punkter. Man har altså fått gjennomslag for hovedprinsippene, og det synes jeg er positivt.

Forslagene baserer seg på et Dokument nr. 8-forslag som ble fremmet av Per-Kristian Foss, Sverre Hoddevik og meg selv i sesjonen 2000-2001. Det er ikke slik at mange forslag derfra nå er lagt i en skuff, men kanskje fordi de har blitt bearbeidet av jurister, er de blitt betydelig bedre – betydelig mer gjennomførbare i juristenes verden, hvor altså byggesaksbehandlingen hører til. Blant annet er hele reformen med klarere å presisere forenklingen i enkle tiltak en del av oppfølgingen av det mest kontroversielle forslaget i Dokument nr. 8-forslaget, nemlig at vi kunne se for oss at en enebolig, hvis ikke naboen hadde problemer med det, kunne bygges uten at det var full byggesaksbehandling. Det husker jeg at det var få som gav oss støtte for i salen den gangen, og i alle fall ikke den daværende regjering, men nå er jeg glad for at vi alle er enige om at med de prinsippene som ligger her, kan faktisk også det skje.

Det er viktig med tidsfrister, som komiteen også sier. Det er en mulighet for at tidsfrister i denne saken, og kanskje ikke minst i den saken som ligger til behandling i energi- og miljøkomiteen, som dreier seg om plansiden og tidsfristene der, vil ha betydning for utbyggingstakten og for hvor hurtig man får i gang nye prosjekter. Det er viktig å få bedre struktur, men jeg tror det vi gjør på plansiden, kan være vel så viktig som det vi gjør på byggesakssiden.

Jeg har også lyst til å understreke at det vi gjør her, på en måte er strakstiltakene, i den forstand at det er det man kunne gjøre raskt. Det ble altså nedsatt et planlovutvalg under Bondevik I-regjeringen, og det er nå nedsatt et bygningslovutvalg som har helt klart i sitt mandat å gå gjennom både forenklinger og evalueringen av den reformen som har vært for å gjøre byggesaksbehandlingen raskere, og også å se på, med ukritiske øyne, om det er deler av den reformen som eventuelt bør reverseres.

Jeg har lyst til å kommentere ett punkt, fordi jeg vil at Stortinget skal være klar over det. Representantene Øye sa at det var utrolig at man skulle bruke åtte uker på å oversende en klagesak til fylkeskommunen. Intuitivt kan det også virke som lang tid, men jeg har lyst til å gjøre oppmerksom på at vi selvfølgelig vil gjennomføre den reduksjonen fra åtte til seks uker som her foreslås av komiteen. Det blir vedtatt som lov. Men det vil også kreve et arbeid for å klargjøre hvilke krav det skal være til saksbehandling mellom Kommunal- og regionaldepartementet og sivilombudsmannen, fylkesmannsembetene og Oslo kommune, for det har vært et av de store tviste-

punktene. Hvilke krav skal det være til saksbehandlingen? For det er også et krav etter forvaltningsloven at det organet som har besluttet at en sak skal ses på, altså besluttet det første vedtaket, f.eks. bygningslovutvalget i kommunen, også er det organet som skal kunne se på saken på nytt i en klagebehandling før en slik oversendelse. Så der ligger det litt andre lovkrav som gjør at det tar litt tid. Jeg mener at det er fullt mulig å gjennomføre dette på seks uker, men det vil altså kreve at vi da er kritiske til hvor grundig saksbehandling som skal gjøres, og at vi får en forståelse med fylkesmannsembetene og sivilombudsmannen om retningslinjer for å opprettholde det.

La meg så si to ting om dette med gebyrer. Vi bad om en hjemmel fordi vi følte at kommunene burde få tid til å få effektivisert saksbehandlingen i forhold til de nye tidsfristene. Vi syntes det ville være «upsykologisk» å slenge på med sanksjoner samme dagen som man gjennomfører et nytt forslag, fordi det tar tid i kommunesektoren å komme gjennom dette. Jeg synes derfor at flertallet i Stortinget har gjort noe klokt, når man først ønsker allerede nå å signalisere at man skal ha sanksjoner, ved at man i alle fall lar det komme en tid etter, og lar kommunene få en tilpasningstid.

I tillegg til det har jeg lyst til å si at potensialet for ytterligere forenklinger og forbedringer i de forskriftene som skal utarbeides etter at lovhjemmelen nå er gitt, er stort. Regjeringen skal gjøre sitt beste for at de forskriftshjemlene vi nå får, skal bidra til forenklinger og ikke forvanskninger, som det kanskje har vært noen tilfeller av tidligere.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Andersen (FrP): Først vil jeg få gi ros til statsråd Solberg for hennes innsats og engasjement for å forbedre og forenkle plan- og bygningslovgivningen.

Men jeg vil gå rett på et par konkrete saker. Det ble nevnt Dokument nr. 8:59 for 2000-2001, som er en vesentlig del av grunnlaget for denne odelstingsproposisjonen. Det ble fremmet av representantene Erna Solberg, Foss og Hoddevik i sin tid, og her var det et forslag som gikk ut på at meldingsordningen skulle utvides til 300 m². På meg virker det som om statsråden tilsynelatende har forlatt dette forslaget om å utvide meldingsordningen til å gjelde tiltak opp til 300 m², men kanskje tar jeg feil. Jeg vil gjerne at statsråden svarer på akkurat det.

En annen ting: Det er nedsatt et utvalg som skal jobbe med, se på og gå gjennom den eksisterende plan- og bygningsloven i løpet av en treårsperiode. Betyr det at Høyre vil foreta seg noe med plan- og bygningsloven i løpet av denne perioden, eller skal man sitte i tre år og vente på den endelige innstillingen fra dette utvalget?

Statsråd Erna Solberg: For å begynne med det siste: Det vil nok komme nye endringer, særlig på forskriftssiden, i plan- og bygningsloven i løpet av denne perioden. Det er som sagt forskrifter som skal utarbeides i forhold til det. Hvis vi ser enkelte særlige områder i det arbeidet som bør reguleres i lov, vil vi gjøre det tidligere. På plan-

siden, som jeg har sagt har større betydning i forhold til å få boligbyggingen raskere opp, vil det nok komme mye større reformer. Planlovutvalget er antatt å avlevere innstilling før påske i år, og i den forbindelse vil hele forsinkelsesbiten som gjelder de større regulerings sakene, og hele planprosessen, være grunnlag for at Regjeringen skal komme til Stortinget med forslag om reformer på det området. Det ligger under miljøvernministerens ansvarsområde.

Så til spørsmålet om eneboligen på 300 m². Da vi foreslo at meldingsordningen skulle utvides, var det med tanke på at man skulle ha et krav til at det var en ansvarlig søker, altså et firma, en som var godkjent til å gjøre dette byggearbeidet. Det er et krav som ligger under forenklede tiltak og ikke under meldingsordningen. Derfor har vi isteden valgt å oppnå akkurat det samme med de tre hovedkravene vi har til forenklede tiltak, som altså er en innskjerping i forhold til det som har vært tidligere, nemlig at man skal ha en ansvarlig søker i forhold til lovens definisjoner, naboene skal ikke klage, og det skal være i henhold til reguleringsplanen. Da har i utgangspunktet ingen myndigheter noe med å si at de skal behandle denne saken på noen måte, fordi det de skal ha av innvendinger, skulle i så fall ha vært avklart som kriterier i reguleringsplanen i fremtiden. I så måte er det ikke bare en enebolig på 300 m² som vil kunne bygges på denne måten. Under forutsetning av at kommunen ikke har lagt spesielle begrensninger i reguleringsplanen, vil betydelig større bygg enn dette også kunne bygges etter en tre ukers behandlingsfrist og etter forenklede tiltak. Men vi har lagt vekt på at det skal være en ansvarlig søker, slik at vi har forbrukerperspektivet med oss, og at vi har sikkerhet for at papirene er i orden.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har ikke bedt om ordet.
(Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Presidenten er litt i tvil om vi er mange nok til å kunne votere. Derfor vil presidenten be om at alle tar plassene sine, og så tar vi en prøvevotering, så vi ser om vi er mange nok. Presidenten ber alle som er her, trykke på FOR-knappen, så får vi se hvor mange vi er.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at 62 representanter hadde trykket på FOR-knappen.

Presidenten: Vi er da klare til å gå til votering. Det betyr at alle må stemme hele tiden, ellers får vi ikke et gyldig vedtak.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 18 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Signe Øye på vegne av Arbeiderpartiet

- forslag nr. 2, fra Torbjørn Andersen på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 3–18, fra Torbjørn Andersen på vegne av Fremskrittspartiet

Presidenten tar først opp forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, og forslagene nr. 4–18, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å avvikle dagens system med dokumentert egenkontroll for ansvarlige foretak og i stedet etablere en ordning der tiltakshaver har rett til å engasjere enten kommunen eller annen uavhengig byggkontrollør til å forestå det nødvendige faglige tilsynet med tiltakets kvalitet og fremdrift.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at forenklingutvalget som ble nedsatt 15. mars 2002, øker tempoet i sitt arbeid og avlegger endelig innstilling ved utgangen av 2003.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide retningslinjer for fastsetting av gebyrnivået for behandling av byggesaker i kommunene.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at ved avslag på byggesøknad får søker refundert byggesaksgebyret i sin helhet.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer i plan- og bygningsloven som i hensiktsmessig grad er basert på bestemmelsene i loven slik den var før 1. juli 1997, dersom det ikke innen utgangen av 2003 foreligger en evaluering av lovreformen som klart påviser at kvaliteten på bygg er blitt vesentlig bedret som en følge av lovreformen fra 1995.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag om å innføre en maksimal tidsfrist på 2 uker for kommuner til å oversende klagesaker etter plan- og bygningsloven til fylkesmannen.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å innføre en frist på maksimalt 2 uker for Fylkesmannens behandling av saker der en klage har gitt utsatt iverksetting.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til en presisering i plan- og bygningsloven av hvilken type tiltak som skal defineres som enkle tiltak og behandles etter § 95 b – Enkle tiltak.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å forenkle § 93 slik at færre tiltak blir søknadspliktige.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å utvide meldingsordningen til å omfatte mindre og enkle tiltak til næringsmessig og privat bruk med bruttoareal inntil 300 m².»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å reetablere ordningen med kommunal byggkontroll ute på byggeplassene for mindre private tiltak som bolig-hus.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å forenkle og redusere antall funksjoner som krever an-svarsrett.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å redusere antall tiltaksklasser fra 3 til 2.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å tilbakeføre mer myndighet til tiltakshaver slik at denne selv kan stå ansvarlig for søknad og kontroll på egne private tiltak.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å avvikle det sentrale registeret for godkjenning av an-svarlige foretak og i stedet tilrettelegge for at bransjen selv i egen regi kan opprette et sentralt bransjeregister der foretakene på frivillig grunnlag er oppført med sine dokumenterbare kvalifikasjoner.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at dispensasjoner gis en varighet på 10 år.»

Disse forslagene blir i samsvar med forretningsorden-ens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak:

A .

L o v

om endringer i plan- og bygningsloven
(tidsfrister i byggesaker, forenklinger m.m.)

I

I lov 14. juni 1985 nr. 77 plan- og bygningslov gjøres følgende endringer:

§ 3 annet ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i lovens kapitler I, II, VI, VII, VII-a, X, XVI, XVIII, XIX, XX og XXI kan likevel ikke fravikes ved vedtekt, med mindre det er særskilt sagt i ved-kommende bestemmelse.

§ 4 skal lyde:

Vedtekt gis av kommunestyret *selv*. Endring i eller oppheving av vedtekt skjer på samme måte.

§ 6 skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i denne loven, *herunder om tidsfrister for de enkelte deler av saksforberedelsen og behandlingen av plan- og byggesaker, om klagebehand-ling og om virkninger av fristoverskridelse. Departemen-tet kan i forskrift også fastsette unntak fra reglene om tidsfrister.*

§ 33 fjerde ledd siste punktum skal lyde:

Det faste utvalget for plansaker selv kan i tilfelle fast-sette tomtegrenser og bebyggelsens beliggenhet, høyde og *areal*.

§ 38 første ledd første punktum skal lyde:

Hvor det i henhold til § 67 er bestemt at deling eller bebyggelse ikke må skje med mindre veg eller hovedav-løpsanlegg er lagt, kan grunneieren (festeren) med sam-tykke av kommunestyret foreta ekspropriasjon til disse formål.

§ 50 nr. 1 første ledd første punktum skal lyde:

De utgifter som kan kreves refundert fordeles mellom de refusjonspliktige areal med en halvpart på hver av faktorene *tomteareal* og tillatt utnyttning.

§ 63 første punktum skal lyde:

Eiendom må ikke deles eller enheter *opprett*es for bortfeste *som nevnt i § 93 bokstav h*, på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan.

§ 66 nr. 1 første ledd siste punktum skal lyde:

Avkjørsel fra offentlig veg må være godkjent av ved-kommende vegmyndighet, jf. vegloven av 21. juni 1963 §§ 40-43.

§ 66 a skal lyde:

Etter at konsesjon etter lov om produksjon, omfor-ming, overføring og fordeling av energi m.m. (energilo-ven) er gitt, kan det ved vedtekt bestemmes at bygninger som oppføres innenfor konsesjonsområdet, må tilknyttes *fjernvarmeanlegget*.

§ 69 nr. 4 første punktum skal lyde:

Ved *vedtekt* kan bestemmes at kommunen kan sam-tykke i at det i stedet for parkeringsplass på egen grunn eller på fellesareal blir innbetalt et beløp pr. manglende plass til kommunen for bygging av parkeringsanlegg.

§ 70 nr. 1 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

For plassering av tiltak som faller inn under § 93 første ledd, gjelder reglene i kap. XVI tilsvarende.

§ 70 nr. 2 annet ledd bokstav b skal lyde:

b) ved oppføring av garasje, uthus og *lignende mindre bygning*.

§ 70 nr. 3 skal lyde:

3. Nærmere bestemmelser, herunder *regler* om brann-teknisk sikring, *beregningsmåten* for høyde, *avstand fra nabogrense og areal på bygning som nevnt i nr. 2 annet ledd bokstav b*, gis ved forskrift.

§ 81 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Tiltaket trenger ikke tillatelse etter § 93 dersom det er sendt melding til kommunen om tiltaket og om at dette vil bli utført i samsvar med de bestemmelser som er gitt i

eller i medhold av paragrafen her. Meldingen skal være skriftlig og gi opplysninger om de planer som er lagt til grunn for arbeidet.

Før melding sendes inn, skal naboer og gjenboere varsles hvis ikke disse skriftlig har sagt fra at de ikke har noe å bemerke. I varslet skal gis melding om at mulige merknader må være kommet til kommunen innen 2 uker etter at varslet er sendt og grunnlagsmaterialet for meldingen er gjort tilgjengelig. Oppgave over vedkommende eiendommer og deres eiere eller festere skal gis i meldingen. Med meldingen skal følge gjenparter av varselbrevne og kvittering for at brevene er sendt. Reglene i § 94 nr. 3 annet til femte ledd får tilsvarende anvendelse.

Tiltaket kan utføres 3 uker etter at meldingen ble motatt av kommunen. Når særlige grunner foreligger kan kommunen forlenge fristen med ytterligere 3 uker.

§ 81 nåværende tredje til femte ledd blir femte til sjuende ledd.

§ 85 skal ha slik ny overskrift:

Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg

§ 85 annet ledd annet punktum skal lyde:

Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg må ikke plasseres for et lengre tidsrom enn 4 måneder uten at kommunen på forhånd har gitt samtykke, og skal straks fjernes når tiden er utløpt, eller, hvis samtykke er gitt på ubestemt tid, når kommunen krever det.

§ 85 tredje ledd skal lyde:

Ved vedtekt kan bestemmes at midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg ikke kan plasseres innenfor bestemte deler av kommunens område, eller at de bare skal kunne plasseres på nærmere fastsatte vilkår.

§ 85 nytt fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan ved forskrift bestemme at annet og tredje ledd ikke skal gjelde for nærmere angitte midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 86 a skal lyde:

§ 86 a. Mindre tiltak på bebygd eiendom

Mindre tiltak på bebygd eiendom kan utføres uten tillatelse etter § 93 dersom

a) naboer og gjenboere er varslet, jf. § 81 tredje ledd som får tilsvarende anvendelse, og deretter ikke krever at planene legges frem for kommunen som søknad om

tillatelse etter § 94. Krav om slik saksbehandling må være kommet til kommunen innen 2 uker etter at varsel er sendt, og

b) melding om tiltaket er sendt kommunen og denne ikke innen 3 uker etter at den har mottatt slik melding, krever at tiltaket legges fram for kommunen som søknad om tillatelse etter § 94, og

c) tiltaket ellers utføres i samsvar med gjeldende bestemmelser i eller i medhold av lov.

For tiltak som utføres i samsvar med reglene i første ledd gjelder ikke lovens kapittel XVI med unntak av § 93 a.

Er tiltaket ikke satt i gang senest 3 år etter at melding er sendt kommunen, eller innstilles arbeidet i lengre tid enn 3 måneder, gjelder bestemmelsene i § 96 tilsvarende.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser.

Presidenten: Til første ledd ny bokstav a foreligger et avvikende forslag, nr. 3, fra Fremskrittspartiet, og det vateres først over dette forslaget, som lyder:

«I plan- og bygningsloven gjøres følgende endringer:

§ 86 a første ledd ny bokstav a skal lyde:

Tiltaket ikke har et bruttoareal over 300 m

§ 86 a første ledd bokstav a, b og c blir ny bokstav b, c og d.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 50 mot 12 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.34.20)

Presidenten: Det vateres så over komiteens innstilling.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 86 b første ledd tredje punktum skal lyde:

Før departementet treffer vedtak, skal kommunen ha hatt høve til å uttale seg.

§ 89 skal lyde:

§ 89. Vedlikehold og utbedring

Eier skal sørge for at byggverk og installasjoner som omfattes av denne loven holdes i slik stand at fare eller vesentlig ulempe ikke oppstår for person eller eiendom, og slik at det ikke virker skjemmende i seg selv eller i forhold til omgivelsene. Plan- og bygningsmyndighetene kan gi de pålegg som finnes nødvendig for å forebygge eller få brakt i orden forhold som rammes av denne bestemmelse.

Departementet kan i forskrift gi regler for plan- og bygningsmyndighetenes adgang til å gi pålegg om utbedring av bestående byggverk og installasjoner innenfor

rammen av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven når tungtveiende hensyn til helse, miljø, sikkerhet eller tilgjengelighet gjør det nødvendig. Pålegg kan bare gis til bestemte typer byggverk der utbedring vil gi en vesentlig forbedring av de bygningsmessige funksjoner. I vurderingen skal det også legges vekt på kostnadene ved pålegget, antall brukere, hvilke farer eller ulemper de utsettes for og avstanden mellom den aktuelle tilstanden og de gjeldende krav.

Eieren skal gis rimelig tid til å etterkomme pålegg etter denne paragraf.

§ 91 tredje ledd skal lyde:

Kommunen kan avslå søknad om riving etter § 93 første ledd bokstav d inntil det foreligger regulerings- eller bebyggelsesplan for eiendommen. Det kan i tillegg også kreves igangsettingstillatelse. Bestemmelsene i første og annet punktum gjelder ikke forsvarets områder.

§ 91a første ledd skal lyde:

Kommunestyret kan ved vedtekt bestemme at det må foreligge tillatelse fra kommunen for:

- a) å omdanne eller ta i bruk bolig til forretningslokale, herunder hotell eller annet herberge,
- b) å rive bygning som inneholder bolig, unntatt når bygningen
  1. er ekspropriert av det offentlige
  2. ligger innenfor område som er regulert til fornyelse (§ 25 nr. 8) og er ervervet av kommunen eller andre som med kommunestyrets samtykke skal stå for fornyelsen,
- c) å slå sammen boliger eller dele opp leiligheter til hybler,
- d) annen ombygging av bolig enn den som omfattes av bokstav a eller c når ombyggingen fører til at leilighet må fravikes.

§ 93 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av bygning, konstruksjon eller anlegg.

§ 93 første ledd bokstav h skal lyde:

- h) Deling av eiendom eller opprettelse av enhet som kan festes bort i mer enn 10 år. Slik tillatelse er ikke nødvendig for deling som skjer som ledd i jordskifte i samsvar med rettslig bindende plan.

§ 93 a nytt femte punktum skal lyde:

Forhåndskonferanse skal avholdes senest 2 uker etter den dato tiltakshaver har fremmet krav om at det avholdes forhåndskonferanse.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Til § 93 a nytt sjette og sjuende punktum foreligger et avvikende forslag, nr. 3, fra Fremskrittspartiet, og det voteres over dette forslaget, som lyder:

«§ 93 a nytt sjette og sjuende punktum skal lyde:

Overskrides denne tidsfrist kan tiltakshaver kreve redusert byggesaksgebyr i henhold til bestemmelsene i § 95 nr. 4. Kommunen plikter å gjøre forhåndskonferansen bindende for den videre behandlingen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 50 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.04)

Videre var innstillet:

§ 93 b skal lyde:

§ 93 b. Ansvarlig søker og prosjekterende

1. Søknad for ethvert tiltak etter § 93 skal forestås av en ansvarlig søker som skal være et bindeledd mellom de ansvarlig prosjekterende, ansvarlig utførende, ansvarlig kontrollerende, tiltakshaver og kommunen. Ansvarlig søker skal sørge for at det er dokumentert i søknaden hvorledes alle relevante krav i bestemmelse gitt i eller i medhold av denne lov skal oppfylles, hvis ikke annet fremkommer uttrykkelig i søknaden. Søknaden skal undertegnes både av tiltakshaver og ansvarlig søker.
2. Der ansvaret for prosjekteringen, utførelsen eller kontrollen er oppdelt, skal ansvarlig søker samordne søknaden og påse at alle oppgaver er dekket med ansvar og bekrefte dette skriftlig i søknaden. Hver enkelt har da ansvaret for innholdet av sin del. Ansvarsoppdelingen må gå tydelig frem av søknaden.
3. Ansvarlig søker og ansvarlige prosjekterende foretak skal godkjennes av kommunen i hver enkelt sak. Foretaket må dokumentere tilstrekkelige kvalifikasjoner innenfor det enkelte byggeoppdrag. Ansvarsområdet skal fremgå av søknaden. Krever arbeidet særlig innsikt, skal det tas hensyn til dette ved avgjørelsen om godkjenning skal gis. Kommunen kan pålegge ansvarlig utførende å benytte særlig kvalifiserte utøvere for de deler av byggeoppdraget som de selv ikke utfører.

Personlig ansvarsrett kan gis i særlige tilfelle.

Kommunen kan når som helst trekke tilbake godkjenningen når den finner at ansvarlig foretak ikke fyller de krav som må stilles til pålitelighet og dugelighet eller dersom vedkommende i angjeldende sak, eller tidligere, har vist seg ikke faglig kvalifisert til oppgaven. Før dette skjer, skal vedkommende ha fått anledning til å uttale seg. Når kommunen finner det nødvendig, kan den straks sette godkjenningen ut av kraft inntil saken er endelig avgjort.

Presidenten: Til punkt 1 foreligger et avvikende forslag, nr. 3, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«§ 93 b nr. 1 første ledd skal lyde:

Søknad for tiltak etter § 93 kan forestås av ansvarlig utførende eller tiltakshaver selv. Søker skal sørge for at

det er dokumentert i søknaden hvorledes alle relevante krav i bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov skal oppfylles, hvis ikke annet fremkommer uttrykkelig i søknaden. Søknad undertegnes av den som søker.»

Det voteres alternativt mellom innstillingens punkt 1 og forslaget fra Fremskrittspartiet.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 44 stemmer for innstillingen og 18 stemmer for forslaget. (Voteringsutskrift kl. 16.35.35)

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) (frå salen): Eg stemte feil.

Presidenten: Presidenten tror vi må ta voteringen om igjen. Det var mange som stemte feil, antar presidenten.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til punkt 1 og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 50 mot 12 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.36.18)

Presidenten: Det voteres over paragrafens øvrige nummer og ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling til paragrafens øvrige nummer og ledd bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 94 nr. 3 første ledd skal lyde:

Før søknad sendes inn, skal naboer og gjenboere varsles hvis ikke disse skriftlig har sagt fra at de ikke har noe å merke til søknaden. I varslet skal gis melding om at mulige merknader må være kommet til *ansvarlig søker* innen 2 uker etter at varslet er sendt og *grunnlagsmaterialet for søknaden er gjort tilgjengelig*. *Gjenpart av varselbrevene skal sendes kommunen samtidig med at naboer og gjenboere varsles, sammen med en oppgave over vedkommende eiendommer og deres eiere eller festere. Med søknaden skal følge kvittering for at varselbrevene er sendt, eventuelle merknader fra naboer eller gjenboere samt en kort redegjørelse fra ansvarlig søker eller tiltakshaver for hva som eventuelt er gjort for å imøtekomme disse. Før kommunen tar stilling til søknaden, skal den vurdere om det er grunn til å kreve ny varsling av naboer og gjenboere.*

§ 94 nr. 3 annet ledd skal lyde:

Kommunen kan frita søkeren for å varsle naboer og gjenboere når deres interesser ikke berøres av arbeidet. Kommunen kan kreve at også andre eiere eller festere enn de som er nevnt i foregående ledd, skal varsles.

§ 94 nr. 3 nytt femte ledd skal lyde:

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 95 nr. 1 første ledd skal lyde:

Når søknaden er fullstendig skal den snarest mulig og senest innen 12 uker behandles og avgjøres av kommunen.

Presidenten: Her foreligger et avvikende forslag, nr. 3, fra Fremskrittspartiet, og det voteres alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet, som lyder:

«§ 95 nr. 1 første ledd skal lyde:

Når søknaden er fullstendig skal den snarest mulig og senest innen 6 uker behandles og avgjøres av kommunen.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 50 mot 12 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.37.06)

Videre var innstillet:

§ 95 nr. 2 til 4 skal lyde:

2. Før tillatelse etter § 93 blir gitt, skal kommunen, ut fra de opplysninger som blir gitt i søknaden, påse at nødvendig kontroll blir utført for at tiltaket ikke vil stride mot bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne loven. Der opplysninger ikke foreligger, kan kommunen kreve slike. Kommunen kan i nødvendig grad pålegge tiltakshaver at deler av prosjekteringsdokumentasjonen undergis uavhengig kontroll.
3. Når tiltak etter denne loven eller andre lover krever tillatelse eller samtykke fra helsemyndighet, brannvernmyndighet, arbeidstilsynet, vegmyndighet, havnemyndighet, forurensningsmyndighet, Sivilforsvaret, jordlovmyndighet, friluftmyndighet og fredningsmyndighet, eller planer for tiltaket skal legges frem for myndighet som nevnt, skal kommunen forelegge saken for vedkommende myndighet, hvis avgjerd eller uttalelse ikke er innhentet på forhånd. Ved forskrift kan denne bestemmelse utvides til også å gjelde overfor andre *myndigheter*. *Andre myndigheter må innen 4 uker fra oversendelse fatte avgjørelse eller avgi uttalelse. Kommunen kan i særlige tilfelle, på anmodning, forlenge fristen før denne er utløpt. Når tiltaket ikke er betinget av tillatelse eller samtykke fra andre myndigheter, medfører fristoversittelse at byg-*

ningsmyndighetene kan avgjøre saken uten å ta hensyn til uttalelse som kommer inn senere.

4. Vil annet tiltak på byggverk enn nevnt i § 87 nr. 1 første ledd etter kommunens skjønn føre til at byggverkets verdi blir vesentlig øket, kan kommunen forby at tiltaket blir utført før kommunen har avgjort om den vil gå til ekspropriasjon. Har kommunen ikke gjort vedtak senest 3 måneder etter at søknad om tillatelse er mottatt, må tillatelse gis, dersom vilkårene for dette ellers er til stede.

Presidenten: Her foreligger tre avvikende forslag.

Det er først to forslag til nytt nr. 4, forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, og forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«§ 95 nytt nr. 4 skal lyde:

Ved overskridelse av de tidsfrister for saksbehandlingen som er fastsatt i denne lov reduseres byggesaksgebyret med 5 pst. for hver uke fristen oversittes. Bestemmelsen gjelder ikke når overskridelsen klart skyldes tiltakshavers forhold.»

Forslag nr. 3 lyder:

«§ 95 nytt nr. 4 skal lyde:

Ved overskridelser av de tidsfristene for saksbehandling som er fastsatt i denne lov gjelder følgende: Ved overskridelser inntil 1 uke skal byggesaksgebyret halveres. Ved overskridelser inntil 2 uker skal byggesaksgebyret bortfalle i sin helhet. Ved overskridelser ut over 2 uker anses byggetillatelse for gitt. Skyldes overskridelser av fristen forhold som klart kan tillegges andre enn kommunen gjelder ikke bestemmelsene her. § 95 nåværende nr. 4 og nr. 5 blir nytt nr. 5 og nr. 6.»

Dessuten foreligger et forslag, også forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet, til nr. 2 annet ledd tredje punktum. Forslaget lyder:

«§ 95 nr. 2 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Andre myndigheter må innen 3 uker fra oversendelse fatte avgjørelse eller avgi uttalelse.»

Henvisningen til nummer og punktum i dette forslaget er feil. Forslaget skal gjelde § 95 nr. 3 annet ledd første punktum.

Vi går da til votering over paragrafen og voterer først over § 95 nr. 2 og § 95 nr. 3 første ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres så alternativt mellom komiteens innstilling til § 95 nr. 3 annet ledd første punktum og det rettede forslag fra Fremskrittspartiet.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og det rettede forslag fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 50 mot 12 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.38.10)

Presidenten: Komiteens innstilling til § 95 nr. 3 annet ledd annet og tredje punktum tas opp til votering.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten vil så la votere over forslagene til nytt nr. 4, og da først over forslaget fra Fremskrittspartiet, forslag nr. 3.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 48 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.38.42)

Presidenten: Så voterer det over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet.

Fremskrittspartiet har varslet at de støtter forslaget subsidiært.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 38 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.39.07)

Presidenten: Komiteens innstilling til § 95 nr. 4 tas opp til votering.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 95 nåværende nr. 3 blir nr. 5, nåværende nr. 4 blir ny nr. 6 og nåværende nr. 5 blir ny nr. 7.

§ 95 a nr. 2 annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder godkjenning av ansvarlig *utførende* og kontrollform etter § 97.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 95 b skal lyde:

§ 95 b. Enkle tiltak

Søknad om tillatelse til enkle tiltak skal avgjøres innen 3 uker, dersom *tiltaket er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, samt at det ikke foreligger protester fra naboer eller gjenboere, og ytterligere tillatelse, samtykke eller uttalelse fra annen myndighet ikke er nødvendig.* Hvis kommunen ikke har truf-

fet vedtak innen fristens utløp, regnes tillatelse for gitt ved oversittelse av fristen. Klagefrist løper fra dette tidspunkt. *Kommunens avgjørelse* om sakstype kan ikke påklages.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag, nr. 3, fra Fremskrittspartiet. Dette forslaget skal være til første ledd femte punktum, ikke sjette punktum, slik det står i innstillingen. Forslaget lyder i rettet form:

«§ 95 b femte punktum skal lyde:

Avgjørelse om sakstype kan påklages.»

Det voteres først over dette forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 50 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.40.04)

Presidenten: Komiteens innstilling til § 95 b tas opp til votering.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 96 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Foregående bestemmelser gjelder tilsvarende for dispensasjon.

Overskriften i § 97 skal lyde:

Kontroll med tiltak. *Ansvarlig kontrollerende for prosjektering og utførelse*

§ 97 nr. 1 skal lyde:

1. Kommunen skal påse at det blir foretatt nødvendig kontroll for å sikre at tiltak blir utført i samsvar med tillatelsen og bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven. Kontrollen kan utføres ved dokumentert egenkontroll eller av uavhengig kontrollforetak. Tiltakshaver, *ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende* og ansvarlig utførende har plikt til å gi de opplysninger som er nødvendig for utførelse av kontrollen. *Ansvarlig søker skal påse at det blir utarbeidet kontrollplan. Slik plan skal fremgå av søknaden eller sendes inn senest ved behandlingen av søknaden om igangsettelse. Kontrollen skal utføres helhetlig og planlagt etter en kontrollform godkjent av kommunen. Kommunen kan gjennom hele byggesaksprosessen kreve tilleggsopplysninger om kontrollen. Etter at tillatelse er gitt, kan kommunen ved særskilt vedtak kreve endring av kontrollplan. Det skal foreligge dokumentasjon for at kontrollen er gjennomført som planlagt. Reglene om ansvarsrett i § 93 b nr. 3 gjelder tilsvarende for ansvarlig kontrollerende foretak.*

§ 98 skal lyde:

§ 98. Ansvarlig utførende

1. Utførelsen av ethvert tiltak som går inn under § 93 skal forestås av en eller flere ansvarlig utførende foretak som påtar seg ansvaret for at tiltaket blir utført i samsvar med gitt tillatelse og bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven. *Ansvarlig utførende* er ansvarlig for at bestemmelsen i § 100 blir overholdt og at det blir sendt melding til *ansvarlig søker* ved avsluttet arbeid, jfr. § 99. Det samme gjelder gjennomføringen av kontrollform og kontrollplan, jfr. § 97.
2. *Reglene om ansvarsrett i § 93 b nr. 3 gjelder tilsvarende for ansvarlig utførende foretak.* Foretakets representant på byggeplassen skal oppgis.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet, til § 98 nytt nr. 5. Forslaget lyder:

«§ 98 nytt nr. 5 skal lyde:

Bestemmelsene under § 98 gjelder ikke for enkle tiltak etter § 95 b.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 50 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.40.39)

Videre var innstillet:

§ 98 a annet ledd skal lyde:

Godkjenning skal trekkes tilbake ved *alvorlige eller gjentatte* overtredelser av bestemmelser eller tillatelser gitt i eller i medhold av denne lov, eller dersom godkjent foretak ikke lenger innehar de nødvendige kvalifikasjoner. Tilbaketrekking kan skje for bestemte tidsrom *eller inntil foretaket ved ny søknad kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbaketrekking er rettet og vilkårene for godkjenning for øvrig er tilstede. Når særlig formildende hensyn gjør seg gjeldende, kan tilbaketrekking av godkjenning likevel utelates. Ved mindre alvorlige overtredelser kan det gis advarsel.*

§ 98 a tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved lokal godkjenning av ansvarsrett skal sentral godkjenning normalt legges til grunn uten ytterligere vurdering, *såfremt godkjenningen er dekkende for det aktuelle oppdraget.*

§ 107 første ledd skal lyde:

Skilt, reklameinnretninger o.l. skal godkjennes av kommunen før de settes opp, *med mindre de kan meldes etter § 86 a.* Ved avgjørelse av om godkjenning skal gis eller om melding som nevnt skal kreves lagt fram for kommunen som søknad etter § 94, jf. § 86 a første ledd

bokstav a, tas hensyn til bl.a. om skilt eller reklameinnretning o.l. vil virke skjemmende eller sjenerende i seg selv, i forhold til omgivelsene eller for trafikken.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 110 ny nr. 7 skal lyde:

7. *gir uriktige eller villedende opplysninger til plan- og bygningsmyndighetene eller den sentrale godkjenningsordningen.*

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de går mot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 50 mot 12 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.41.36)

Videre var innstillet:

§ 115 annet ledd siste punktum skal lyde:

Det samme gjelder når midlertidig dispensasjon etter § 7 er tatt tilbake, eller når påbudt arbeid som vilkår for midlertidig brukstillatelse etter § 99 nr. 2 ikke er utført, eller pålegg om å fjerne eller rette skilt m.v. etter §§ 86 a og 107 ikke er etterkommet innen fastsatt frist.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet, til § 116 a femte punktum. Forslaget lyder:

«§ 116 a femte punktum skal lyde:

Tvangsmulkten ilegges den ansvarlige for overtredelsen og skal tilfalle statskassen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 50 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.42.28)

Videre var innstillet:

II

1. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelser kan tre i kraft til ulik tid.
2. Reglene om tidsfrister i saksbehandlingen får virkning for saker som kommer inn til kommunen og er klare til behandling etter at loven er trådt i kraft. I tillegg til frist for rammetillatelse og frist for behandling av

enkle tiltak etter § 95 b, gjelder dette også frist for uttalelser fra andre myndigheter, frist for utstedelse av midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest, og frist for kommunenes oversendelse av saker til fylkesmannen. Frist for avholdelse av forhåndskonferanse gjelder for anmodninger som er tilstrekkelig grunnlag for forberedelse til forhåndskonferanse og som kommer til kommunen etter at loven er trådt i kraft. Frist for fylkesmannens behandling av klager, der det er gitt utsettende virkning, gjelder klager som er klare til å kunne tas under behandling og som er kommet inn etter lovens ikrafttreden, uansett når saken har kommet inn til kommunen.

3. Regelen om 3 års varighet for dispensasjoner gjelder søknader om dispensasjoner som er klare til behandling og kommer inn til kommunen etter lovens ikrafttreden. Eldre dispensasjoner får varighet på 3 år fra lovens ikrafttreden. Fristen avbrytes ved at melding, søknad om rammetillatelse, ett-trinns søknad eller søknad om delingstillatelse som er klare til behandling kommer inn til kommunen. For tiltak som er unntatt fra saksbehandling etter forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK) av 22. januar 1997 nr. 34 §§ 5-7, avbrytes fristen ved igangsetting av tiltaket. Fristavbrytelsen forutsetter i alle tilfelle at dispensasjonen har vært grunnlag for tiltaket.
4. Regelen om plikt til å trekke tilbake sentral godkjenning gjelder fra lovens ikrafttreden, uten hensyn til når godkjenningen ble gitt eller når grunnlaget for tilbakeføring forelå.
5. Øvrige regler gjelder – i likhet med tidsfristreglene – for søknader som er klare til behandling og kommer inn til kommunen etter lovens ikrafttreden.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

B.

Stortinget ber Regjeringen fastsette i forskrift at midlertidig brukstillatelse skal gis innen en uke.

C.

Stortinget ber Regjeringen fastsette regelverk med ikrafttredelse senest 1. juli 2004, for bortfall eller reduksjon av byggesaksgebyr ved brudd på tidsfrister.

Presidenten: B og C blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

S a k n r . 2

Referat

1. (39) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
  1. lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting (Besl. O. nr. 42 (2002-2003))
  2. lov om endringer i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv. (Besl. O. nr. 43 (2002-2003))
  3. lov om endringer i lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven) (Besl. O. nr. 44 (2002-2003))
  4. lov om endringer i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til fylkesting og kommunestyre (valgloven) mv. (Besl. O. nr. 45 (2002-2003))
  5. lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (dagpenger under arbeidsløshet) (Besl. O. nr. 46 (2002-2003))
  6. lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvistene mellom Norsk Helse- og Sosialforbund og Norsk Kommuneforbund på den ene siden og Servicebedriftenes Landsforening på den andre siden i forbindelse med tariffrevisjonen 2002 (Besl. O. nr. 47 (2002-2003))
  7. lov om endringer i folketrygdloven og trygderettsloven (Besl. O. nr. 48 (2002-2003))
  8. lov om endringer i folketrygdloven (egenandels-tak 2) (Besl. O. nr. 49 (2002-2003))
  9. lov om endringer i legemiddeloven og apotekloven (Besl. O. nr. 50 (2002-2003))
  10. lov om endring i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadelo-ven) (Besl. O. nr. 51 (2002-2003))
  11. lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) (Besl. O. nr. 52 (2002-2003))
  12. lov om endring i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (Besl. O. nr. 53 (2002-2003))
  13. lov om endring i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) (Besl. O. nr. 54 (2002-2003))

- og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (40) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv. (Besl. O. nr. 43 (2002-2003))
  2. lov om endring i lov 14. august 1918 nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn (innføring av tospråklig navn på Finnmark fylke, norsk og samisk) (Besl. O. nr. 9 (2002-2003))
  3. lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (dagpenger under arbeidsløshet) (Besl. O. nr. 46 (2002-2003))
  4. lov om endring i lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd (Besl. O. nr. 31 (2002-2003))
  5. lov om endringer i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (fastsetting og endring av farskap) (Besl. O. nr. 30 (2002-2003))
  6. lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (Besl. O. nr. 22 (2002-2003))
  7. lov om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift (Besl. O. nr. 23 (2002-2003))
  8. lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eide-domsskatt til kommunane (Besl. O. nr. 24 (2002-2003))
  9. lov om endring i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster m.v. (Besl. O. nr. 25 (2002-2003))
  10. til lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Besl. O. nr. 26 (2002-2003))
  11. til lov om endringer i lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter (Besl. O. nr. 27 (2002-2003))
  12. til lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Besl. O. nr. 28 (2002-2003))
  13. lov om endringer i folketrygdloven (egenandels-tak 2) (Besl. O. nr. 49 (2002-2003))
  14. lov om endringer i legemiddeloven og apotekloven (Besl. O. nr. 50 (2002-2003))
  15. lov om endring i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadelo-ven) (Besl. O. nr. 51 (2002-2003))
  16. lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Besl. O. nr. 35 (2002-2003))
  17. lov om endringer i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Besl. O. nr. 36 (2002-2003))
  18. lov om endring i passloven (økt passgebyr) (Besl. O. nr. 37 (2002-2003))
  19. lov om endringer i inkassolova (Besl. O. nr. 40 (2002-2003))
  20. lov om endringer i politiloven og straffeloven (fiktiv identitet) (Besl. O. nr. 41 (2002-2003))
  21. lov om endring i lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper (Besl. O. nr. 15 (2002-2003))
  22. lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvistene mellom Norsk Helse- og Sosialforbund og Norsk Kommuneforbund på den ene siden og Servicebedriftenes Landsforening på den andre siden i forbindelse med tariffrevisjonen 2002 (Besl. O. nr. 47 (2002-2003))
  23. lov om endringer i lov om elektronisk signatur (Besl. O. nr. 12 (2002-2003))
  24. lov om endringer i folketrygdloven og trygderettsloven (Besl. O. nr. 48 (2002-2003))
  25. lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (Besl. O. nr. 11 (2002-2003))

- er sanksjonert under 20. desember 2002
3. (41) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatperso-

- ner mv. (gjeldsordningsloven) (Besl. O. nr. 29 (2002-2003))
2. lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven (rasistiske symboler, besøksforbud og strafferammen ved sammenstøt av lovbrudd) (Besl. O. nr. 39 (2002-2003))
  3. lov om endringer i straffeprosessloven mv. (erstatning etter strafforfølgning) (Besl. O. nr. 38 (2002-2003))
  4. lov om endringer i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til fylkesting og kommunestyre (valgloven) mv. (Besl. O. nr. 45 (2002-2003))
  5. lov om endringer i lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven) (Besl. O. nr. 44 (2002-2003))
- er sanksjonert under 10. januar 2003
Enst.: Nr. 1–3 vedlegges protokollen.
4. (42) Lov om endringer i barneloven mv. (Nye saksbehandlingsregler i barnefordelingssaker for domstolene mv.) (Ot.prp. nr. 29 (2002-2003))
Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
  5. (43) Lov om fagskoleutdanning (Ot.prp. nr. 32 (2002-2003))
  6. (44) Lov om frittstående skolar (friskolelova) (Ot.prp. nr. 33 (2002-2003))
Enst.: Nr. 5 og 6 sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
  7. (45) Bustadbyggjelag (bustadbyggjelagslova) og lov om burettslag (burettslagslova) (Ot.prp. nr. 30 (2002-2003))
  8. (46) Lov om endring i same-lova m.m. (Ot.prp. nr. 34 (2002-2003))
Enst.: Nr. 7 og 8 sendes kommunalkomiteen.
  9. (47) Lov om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven) (Ot.prp. nr. 31 (2002-2003))
Enst.: Sendes næringskomiteen.

Møtet hevet kl. 16.45.
